

مدرسه راهنمایی پسرانه مرکز توسعه صادرات ایران

آموزش و پرورش، در ذات خود، تغییر و تحول و پیشرفت را دربر دارد. و این ویژگی از مهم ترین ویژگی های روزگار کنونی است که عمر و بقای همه چیز را کوتاه کرده و جامعه را در فراگرد تغییر شتابان نو شدن و دگرگونی قرار داده است. در این «مسیر تندباد» علمی یقینا خانواده ها و مدارس انتظاری بیشتر از دستورالعمل ها و نظریه های ارجاعی از بالا به پایین دارند و این تعبیری است از فرآیند مدرسه محوری.

مجموعه برنامه ریزان و دبیران «مدرسه راهنمایی پسرانه توسعه صادرات ایران»، بر این عقیده بوده و هستند که بدون اقبال، و البته با رضایتمندی از موفقیت های حاصله، روز به روز، به بهبود کیفیت فرآیند یاددهی - یادگیری بیفزایند. و به همین دلیل «مدرسه راهنمایی پسرانه توسعه صادرات ایران» را یک «مدرسه کارآمد» می دانیم. و از دلایل دیگر، این مدعا، می توان اضافه کرد:

- ارقای سطح کیفیت آموزشی خود را براساس اهداف معین (کوتاه مدت و بلند مدت) قرار می دهد.
- محور اصلی برنامه ریزان و معلمان این مجموعه، بر آوردن نیازها، انتظارات و جلب رضایت دانش آموزان و اولیای آنان است.
- در تصمیم گیری ها، براساس اطلاعات به دست آمده از نظرات دانش آموزان و اولیای آنان، معلمان و کارشناسان، اقدام می نماید.
- پیشنهادهای اصلاحی افراد مشارکت کننده در تصمیم ها را، مورد بررسی و توجه قرار می دهد و البته این نظرهای اصلاحی، ممکن است به تغییر برنامه ها، فرآیندها و روش ها بینجامد.
- کنترل، نظارت، راهنمایی و هدایت، براساس اصلاح، سازندگی و پیشرفت صورت می گیرد و روش های کنترلی علمی و عملی متناسب با وزن برنامه ها، انتخاب، طرح ریزی، اجرا و ارزشیابی می شود.
- و ... برون داده ها (فارغ التحصیلان پایه ای و دوره ای) مجموعه آموزشی توسعه صادرات، خود گواهی دیگر بر این ادعا می باشند.

بر گرفته از سایت مدرسه

مصاحبه با مدیر یک مجتمع از مدارس کارآمد

مصاحبه کنندگان:

دکتر رضا ساکی، دکتر حیدر قمری

و غلامحسین حسین زاده

یکی از رسالت های فصلنامه مدارس کارآمد، ارتباط با مراکز آموزشی و اطلاع رسانی درباره موضوعات و مسایل مرتبط به این مراکز است. تا از مجرای این گونه اطلاع رسانی ها بتوان زمینه آشنایی مدارس را با تجارب و موضوعات پژوهش پذیر یکدیگر و نهایتاً چاره اندیشی درباره آن ها را فراهم آورد. در نخستین گام، با حضور در مجتمع آموزشی توسعه صادرات واقع در منطقه یک آموزش و پرورش شهر تهران، با جناب آقای علی صنیعی، مدیر مجتمع گفتگویی صمیمانه داشته ایم. با امید به ادامه این گونه گفتگوها و طرح مسایل واقعی تر مدارس. حاصل گفتگویی یاد شده از نظر خوانندگان گرامی می گذرد.

چون احساس می کنند واقعاً برایشان مفید می باشد. احساس اینکه به اصرار و جبر می خواهند در این کارگاه های آموزشی شرکت کنند وجود ندارد. این یکی از کارهای مفیدی است که به نظر من باید در مدارس دیگر هم اجرا شود. البته متأسفانه عموماً مدارس دولتی، این امکان را ندارند. اگر مسئولان نظام تعلیم و تربیت واقعاً در این بخش بتوانند خوب حمایت کنند و سرانه ای را برای این تفکر در نظر بگیرند، همچنین مدارس نیز از نظر مالی حمایت کنند و معلم بدانند که یک روز در مدرسه برنامه دانش افزایی دارد و حق الزحمه دریافت خواهد کرد؛ یعنی بگوییم شما بیا بید در کلاس ها و کارگاه های آموزشی و جلسات دانش افزایی مدرسه خودتان شرکت کنید و به میزان ساعتی هم که به این کار اختصاص دادید حق الزحمه پرداخت می کنیم. در واقع باید یک دید محترمانه و کرامت گونه به این موضوع داشته باشیم. خوب مدارس دولتی عموماً نباید این چنین امکاناتی را داشته باشند.

یک بخش از مشارکت در مدرسه می تواند مشارکت مالی باشد، چون این کارها همه به خاطر بچه ها صورت می گیرد، لذا به طرق دیگری هم می شود این هدف را دنبال کرد. ما عموماً در برنامه ریزی هایمان لحاظ کردیم که بر دیدگاه های مذهبی و اعتقادی نیز تأکید داشته باشیم. با اینکه حتی یک روز هم در طول سال نماز جماعت تعطیل نمی شود یا هر هفته زیارت عاشورا برگزار می شود، ولی

هایی است که در خصوص دانش افزایی اولیای گرامی و همکاران عزیز ما باید صورت بگیرد. با بررسی نیازهای بچه ها در گروه های سنی مختلف، موضوعاتی را طرح می کنیم و متناسب با آن موضوعات، اساتید خوب و موفق در سطح کشور را که عموماً از مؤلفان بزرگ هستند و چهره های خیلی مطرح در سطح مسئولان نظام تعلیم و تربیت هستند دعوت می شوند و به موازات آن هم علاوه بر اولیا، جلسات و کارگاه هایی برای دانش افزایی معلمان داریم.

ما یک روز را در هفته برای دانش افزایی معلمان اختصاص دادیم، چرا که اعتقاد و باورمان این است که اگر چه معلمان ما از تجربه بالایی در تعلیم و تربیت برخوردار هستند، ولی بالاخره هر معلم مؤمن باید نسبت به گذشته خودش نگاه های تازه ای به دانش آموزان و کلاس ها و درس ها داشته باشد و همه اینها با هم در کلاس ها و کارگاه های آموزشی رقم می خورد و ما در هفته یک روز یعنی روزهای دوشنبه در مدرسه راهنمایی دخترانه و پسرانه، روزهای سه شنبه برای دبیرستان یا مقطع متوسطه، روزهای چهارشنبه برای ابتدایی و شنبه هم برای مهد کودک ها در نظر گرفته شده است.

در بعضی از جلسات شاید حدود ۳۰ دقیقه تا یک ساعت بعد از اتمام جلسات، کار دانش افزایی ادامه پیدا کرده است. معلمان در مدرسه می مانند و کارشان را ادامه می دهند.

فعالیت شما در این مجتمع آموزشی از چه زمانی شروع شده، گزارشی از کم و کیف برنامه های خود به عنوان مدیر یک مرکز آموزشی ارائه نمایید، مخصوصاً درباره یادگیری دانش آموزان و تعامل مدرسه با خانواده ها بفرمایید.

بسم الله الرحمن الرحیم. در امر تعلیم و تربیت، کسانی که زحمات بی شائبه ای را متحمل شدند، توانستند این توفیق را به دست آورند که شاگردان خوبی را تقدیم میهن عزیزمان کنند؛ تلاش مجموعه ما هم چنین بوده است؛ اینکه تلاش کنیم شرایط را به گونه ای رقم بزنیم که قابلیت ها و پتانسیل هایی را که در بچه ها وجود دارد به نحو مطلوب هدایت کنیم و این توان بالقوه را بالفعل کنیم. هیچ ادعایی نداریم که در این مورد خیلی موفق بوده ایم ولی تا حد امکان تلاش خودمان را کردیم. ما سعی کردیم دانش آموزان را عمیق تر بشناسیم و خانواده آن ها را به صحنه بکشانیم. اتفاق پدی که در بعضی از مدارس می افتد، این است که عموماً مشارکت والدین را صاف در مشارکت مالی می بینند و ما سعی کردیم که این اتفاق در این مجتمع روی ندهد. ما مشارکت اولیا را کمک به پیشبرد اهداف تعلیم و تربیت تلقی می کنیم که کار با برنامه و هدفمند صورت می گیرد. ما عموماً در تابستان برنامه و نشست ها را طراحی می کنیم. لذا دفتر ری را در مجتمع تأسیس کردیم، مسئولیت این دفتر دانش افزایی است. مسئولیت این دفتر دنبال کردن برنامه

شرکت در این مراسم اختیاری است و بسیاری از بچه ها هم شرکت می کنند. اعتقاد ما این است عده ای از کسانی که شرکت نمی کنند هم جزو بچه های خوب هستند و این ها شاید با توجه به دوره سنی شان که نوجوانی است، می خواهند با دوستانشان گفتگو کنند، بازی کنند و مشغول شوند. اینها تفکرات بسیار خوبی است، یعنی ما به هیچ عنوان هرگز حتی یک مورد شکایت در طول این سال هایی که توفیق همکاری را در این مجموعه داریم از ناحیه اولیای دانش آموزان ندیدیم که بچه ها دین زده شدند، چرا این کار را کردید؟ چرا اینجوری شده؟ نگاه ما نگاه تعریف شده ای است. بچه های ما بسیار، بسیار بچه های خوب و ساعی تربیت شدند. عملاً خروجی ها را در مقطع متوسطه و دانشگاه می بینیم که بحمدالله عموماً همه در دانشگاه ها قبول شدند و نتایج بسیار خوبی حاصل شده است. بچه های خوب که از مسائل رایج در گروه سنی خودشان به دور هستند که البته قطعاً وجود پدر و مادر و خانواده متعالی نقش عمده ای داشته است، ولی مدرسه هم نگاه خوب و جدی و برنامه های خوبی را جمع به این تفکر داشته، ضمن اینکه در ارتباط با خود اولیا هم مدرسه طی سال های زیاد، زحمات بسیار کشیده است که آموزش و پرورش نیز توجه داشته است. اگر در اینجا موفقیتی حاصل شده باشد، در اثر برنامه ریزی، دلسوزی و صرف وقت قابل ملاحظه ای است که عرض کردم.

مثلاً در مقوله ثبت نام، چنین نیست که صرفاً بگوییم که دانش آموزی در پایه اول می خواهد برود پایه دوم؛ بنابراین فقط فرم ثبت نام و فرم مالی اش را پر کند و تمام بشود. ما برای هر دانش آموز روز و ساعت خاصی در نظر می گیریم. هر روز ثبت نام، متعلق به ۸ دانش آموز است. این ۸ نفر دانش آموز به همراه خانواده (پدر و مادر) می آیند. میز گردی تشکیل می شود و مدرسه هم عملکرد یکسال گذشته دانش آموز، به ریز و براساس پرونده های تحصیلی، انضباطی و رفتاری و پرونده پرورشی دانش آموز طرح می شود. ما حتی در موارد عملکرد مثبت دانش آموز نیز تشکر و تقدیر به عمل می آوریم و اگر هم نگفته ای به نظرمان برسد در همانجا می گوییم. اگر در مواردی عملکرد برخی از بچه ها در حد مطلوب نباشد توصیه ها و تذکرات لازم هم در زمان ثبت نام ارائه می شود. این تلاش ها و زحمات شاید برای این است که در سال تحصیلی بعد با دانش آموزان دارای مشکلات کمتر روبرو شویم. وقتی مادر جمع بچه ها قرار می گیریم، برای ما یک شأن، منزلت و کرامت خاصی قائلند که شاید کمتر بشود در این رده سنی مشاهده کرد. این احترام ما محصل همین توجه ها است.

فعالیت های درسی - آموزشی بچه ها از نظر ما اولویت دارند. ضمن تدریس کتب رسمی آموزش و پرورش، گام های آموزشی مؤثری بر می داریم. انتظارمان این است که بچه ها، تلاش های آموزشی خود را در سطح بالاتری تعریف کنند. حداقل در حدود ۱۴ ساعت در طول هفته، ساعات اضافی تعریف کردیم که شاید آن ۱۴ ساعت به حدود ۲۰ ساعت افزایش پیدا کند و خانواده ها هم این توقع و انتظار را از مجموعه دارند. در مجموع فعالیت های آموزشی و پرورشی مد نظر است. امیدواریم شرایطی را رقم بزنیم که خداوند از ما راضی باشد، فرزندان خوبی را تربیت کنیم و محصول را هم ببینیم، و محصول را می بینیم. بچه هایی که از مجموعه ما فارغ التحصیل شدند، جاهای بسیار بسیار خوبی پذیرفته شدند. بسیاری از آن ها ارتباط بسیار خوبی دارند. نگاه شاکرانه نسبت به مجموعه دارند. مسئولان اینجا بچه ها را باور دارند و نگاه از بالا به پایین نیست، با اینکه بسیار به نظم و انضباط اهمیت می دهیم. اما بچه ها می دانند در کنار این جدیت، صمیمیت، ملاحظت، خیر خواهی و دوستی وجود دارد.

عواملی که باعث موفقیت آموزشی در سطح مدرسه می شود را بر شمردید و اعلام کردید، حالا می خواهیم از راهبردهایی که شما برای تحقق این اهداف دارید مطلع شویم.

به امور تربیتی و پرورشی یک نگاه خاص داریم و اساساً سرمایه گذاری که ما در مبنای پرورشی و اعتقادی داریم سرمایه گذاری قابل ملاحظه ای است؛ زیرا اعتقاد و باورمان این است که اگر دانش آموزی از دیدگاه اعتقادی و پرورشی، دارای مشکلی باشد قطعاً این مشکل به بعد آموزشی هم تعمیم پیدا می کند. تلاش این است که مبنای اعتقادی و پرورشی دانش آموزان را به شکلی مطلوب استحکام ببخشیم که بحمدالله توفیقات خوبی داشتیم. برنامه های اردویی خوب برای بچه ها تعریف می شود، بازدید هم داشتیم؛ بازدیدها هدفمند تعریف می شود. مثلاً بچه ها روز گذشته از صنایع آموزشی در ابتدای جاده کرج بازدید کردند. هدف تفریح نیست بلکه جنبه آموزشی این بازدیدها مدنظر است. بنابراین به جای پارک و تله کابین و... آن ها را به بازدید انستیتو پاستور، کارخانه شیر پاستوریزه، ایران خودرو و برخی از موزه ها می بریم. این نگاه ما بیشتر نگاه

عموماً مشارکت والدین را صرفاً در مشارکت مالی می بینند و ما سعی کردیم که این اتفاق در این مجتمع روی ندهد. ما مشارکت اولیا را کمک به پیشبرد اهداف تعلیم و تربیت تلقی می کنیم که کار با برنامه و هدفمند صورت می گیرد

های آموزشی است، ضمن این که تنوع هم هست. بچه ها را به مرکز آسمان نمای تهران بردیم تا ستاره ها را رصد کنند و با این علم آشنا شوند یعنی با نجوم آشنا شوند. آن ها را به منزل پروفیسور حسابی بردیم. در این موارد، روش ما این است که از قبل یک ویژه نامه را آماده می کنیم و دانش آموزان روز قبل از بازدید از محل مذکور، مطالعه می کنند و با آن آشنا می شوند و سپس بازدید صورت می گیرد. مهندس حسابی، فرزند دکتر حسابی گفته بود که بچه های شما از دانشجویها بیشتر چیز می دانند. دانش آموزان آماده هستند و مطالب را خیلی خوب می دانند و این ها کارهایی است که می شود برای بچه ها انجام داد و مادر این راه تلاش می کنیم.

برای جذب این دوستان و این جور هماهنگ کردنشان شما چه کردید و چطور به این موفقیت دست یافتید؟

با مثالی این مطلب را عرض می کنم. حدود ۴ سال قبل با یک معلم خوب خوشنویسی صحبت کردیم - آقای هاشمی که از اساتید انجمن خوشنویسان ایران و از اساتید دانشگاه هستند و کارهای گرافیکی هم کار می کنند - که بیایید به بچه ها خط نستعلیق را هم آموزش بدهیم و از بچه ها بخواهیم که به طور گروهی قرآن را تحریر کنند. این کاری بود که در ابتدا برای خیلی ها ناممکن جلوه کرد که بچه های ۱۴-۱۱ ساله دوره راهنمایی کاری کنند که حتی دانشگاه های هنر هم نکردند و حتی هیچ یک از دبیرستان های کشور این کار را انجام نداده اند حتی مدرسه ای که نگاه های خیلی خاص دینی و اعتقادی دارند. در ابتدا کار، سخت به نظر می آمد ولی وقتی دست به دست هم دادیم، در طی یک سال تحصیلی بچه ها خط نستعلیق را آموزش دیدند و در نیم سال بعد شروع به تحریر و کتابت

قرآن کردند. در پایان سال تحصیلی کار کتابت قرآن به اتمام رسید. وزیر وقت آموزش و پرورش در دوره از کار تحریر و کتابت قرآن کریم بازدید داشتند و بعد این اثر بزرگ در نشست آیسسکو به دبیر کل آیسسکو تقدیم شد و انعکاس خیلی خوبی در بخش های مهم خبری صدا و سیما داشت. این کاری بسیار مهم و ارزنده بود و تصور این است که می توانیم کارهای بزرگی را با کمک دست های کوچک بچه ها انجام بدهیم. در این صورت است که احساس می کنند که مدرسه خدمتگزار آن هاست و یک نگاه از بالا به پایین وجود ندارد بلکه یک نگاه خادمانه وجود دارد.

افتخارم این است که همکاران خوبی را در کنار خودم دارم. می خواهم کاری کنم که معلمان خوب و سرفراز بتوانند به کارهایشان افتخار کنند و همه تلاش من این است که خودم را در این مسیر قرار بدهم و بحمدالله همکاران ما متوجه شدند که جو صمیمانه و گرمی ایجاد

شده است. حتی اگر حق الزحمه بیشتری از جاهای دیگری به همکاران من پیشنهاد دهند، حاضر نیستند این محیط را ترک کنند. لذا تابستان و جمعه هایشان را در اختیار مجتمع می گذارند و هیچ گاه ناخشنودی و نارضایتی احساس نمی شود. گاهی اردوهای ۴ یا ۵ روزه، بیرون از کانون گرم خانواده با بچه ها به سر می برند و ابراز رضایتمندی و شادی می کنند.

این پیوند مستحکمی که با والدین در پایه های مختلف وجود دارد، معلمان تعامل دارند، در مناسبت های مختلف صاحب نظران دعوت می شوند و... در برخی از مدرسه ها دیده نمی شود. به هر شکلی که اولیا را می خواهی به مدرسه دعوت کنی، معمولاً در صد خیلی اندکی می آیند. ولی در اینجا حضورشان را جدی می بینیم. راهبرد شما برای تحقق حضور جدی اولیای دانش آموزان چیست؟

باور قلبی ما لزوم مشارکت اولیا در عرصه تعلیم و تربیت است. احساس می کنیم باید بار امانتی را به

ما تلاش می کنیم بچه هایی را تربیت کنیم که ساعی، شاداب و با طراوت باشند، بچه هایی که خدا نکرده دچار افسردگی و مشکلات نباشند. در رابطه با نشاط بچه ها کار بسیار عمیقی انجام شده است. به عنوان مثال گفتیم فرق است بین معدل ۱۹/۵ با ۱۹. این بستگی دارد به میزان تلاش، جدیت و برنامه ریزی هایی که در طول سال دارید. حالا بعد از یک دوره کوتاه و بعد از برگزاری دوره، آزمون های تشخیصی می گیریم و برای دانش آموزانی که در این درس، نسبت به بقیه بچه ها ضعیف ترند، کار ویژه ای انجام می شود. این کار و خدمت را بچه ها درک می کنند. هیچ هزینه ای هم دریافت نمی کنیم. والدین و اولیا می دانند که این خدمات جهت انگیزه های مالی انجام نمی شود. این که در امر حضور اولیا موفق هستیم به خاطر این است که اصلاً و ابداً بحث مالی وجود ندارد. یعنی امکان ندارد در جلساتی که ما توفیق داشتیم حتی در یک جلسه اش مسئله مالی مطرح شود. نمی گوئیم مشکلات مالی نداشتیم ولی به هیچ وجه مشکلات مالی مطرح نشده است و این خیلی به دل اولیا می نشیند. لذا با اعتقاد کامل در جلسات حاضر می شوند. در کلاس های المپیادی پیشگامان ما، بچه ها علاوه بر ۴۶ ساعت، ساعت های اضافی هم حضور دارند. کلاس های فوق برنامه فرهنگی و هنری و ... هم تشکیل می شود که همین طور کلاس های سرود و تئاتر و تعزیه از جمله آن ها هستند. تصور می شود هنر تعزیه، هنری است بیشتر مربوط می شود به محله های پایین شهری تهران، آنجایی که اصالت مذهبی خیلی بالایی دارند. اما الان سه دوره است که آموزش و پرورش شهر تهران اقدام به برگزاری این مسابقات کرده و مدرسه ما در همه دوره ها اول شده است. اینجا هم درباره هنر شبیه خوانی و تعزیه با بچه ها خوب کار می شود. موفقیت در حوزه پژوهش هم از این رو است که به صورت جدی در مجموعه ما به این امر توجه می شود خود بچه ها هم به این گونه فعالیت ها علاقه دارند و خسته نمی شوند. ما سعی و تلاش مان بر این است که دانش آموزان با نشاطی داشته باشیم. به همین خاطر در هفته، علاوه بر ۲ ساعت ورزش در برنامه هفتگی، ۲ ساعت به عنوان بخش اختیاری پیش بینی شده است. بیشتر بچه ها در کلاس ورزش که در محدوده ۴ ساعت تعریف شده است، شرکت می کنند. این هم به نشاط کمک می کند. برنامه های بازدید را به طور هدفمند تعریف کردیم. این ها کارهایی است که برای بچه ها در این بخش ها انجام می شود. در زمینه ارائه کارهای عملی خست وجود ندارد. چه در بخش کارهای کارگاهی و آزمایشگاهی و چه در زمینه انتشار نشریه های آموزشی که هزینه های قابل ملاحظه ای دارد. این ها مواردی است که وقتی بچه ها و خانواده ها این موارد را می بینند، نگاهی مثبت پیدا می کنند. اینطور نیست که فکر کنند اینجا می خواهند تفکری را بر ما تحمیل کنند که ممکن است تفکر کارشناسی شده نباشد. برنامه های کارشناسی شده ای به منظور پیشبرد اهداف تعلیم و تربیت بچه ها به کار برده می شود.

ضمن تشکر از زحمات و خدمات شما، پیام شما برای مدارس سطح کشور چیست و به نظر شما چگونه می توان به یک مدرسه کارآمد نزدیک شد؟ به عنوان یک مدیر با سال ها تجربه در این محیط، به مخاطبان خود که مدبران مدارس سطح کشور هستند، چه توصیه های کاربردی دارید؟ چه کارهایی را انجام بدهند تا موفق شوند؟

ما به بچه ها گفتیم خودتان را باور کنید. برای اینکه آن ها خود را باور کنند، باید ما آن ها را باور داشته باشیم. به طور قطع مدیران خوب مدارس ما، این نگاه را دارند. باید این را تعمیم بدهند به مجموعه خودشان و مربیان و معلمان محترمی که با آن ها همکاری می کنند. سپس این نگاه را تعمیم بدهیم به خود بچه ها، و به خانواده هایشان بگوئیم که بچه ها قادرند.

است که ما نمی خواهیم کارهای پژوهشی روی کارهای آموزشی سایه بیندازد و کار، کار قشنگی است. مثل آقای کیانی در این بخش خیلی کم هستند. در هفته گذشته کلاس دانش افزایی را به ایشان اختصاص دادیم. تابستان هم بحث دانش افزایی را دنبال کردیم. کار ساده ای با بچه ها در این بخش دنبال کردیم و برای اینکه صرفاً به خاطر کسب نمره کاری را کپی نکنند، به آن ها گفتیم که بعضی کار پژوهشی را انجام می دهند و تایپ، صحافی و جلد می کنند. اما ما به کار تایپ و جلد زینا نگاه نمی کنیم بلکه شما ۷-۸ صفحه خودتان بنویسید و جلد ساده ای هم درست کنید کافی است. تفکر شما مهم است و اینکه چقدر در پژوهش بوده اید. بچه ها کارهای قشنگی انجام دادند. حتی در مراسم صبحگاهی که با کمک بچه ها اجرا می کنیم، بعد از تلاوت قرآن و دعای صبحگاهی به کارهای پژوهشی می پردازند. بچه ها هر روز مراسم

صباحی را اداره می کنند. یک سؤال مطرح می کنند، پاسخ می گیرند و خودشان تشریح می کنند. سؤالات علمی در زمینه های مختلف اعم از پزشکی، تاریخ، صنعت، علوم زبستی، فیزیک، شیمی و ... مطرح می شود. هر سال نمایشگاهی از این کارهای تحقیقی و پژوهشی بچه ها در مجتمع برگزار می شود. کارهای خیلی خوبی انجام می شود که بیشتر آنها رادر صحن مدرسه انجام می دهند و ما هدایت می کنیم؛ ابزار و امکانات را برایشان کاملاً مهیا می کنیم؛ حتی مواد خام اولیه را خودمان تهیه می کنیم. برخی از کارهای خوب بچه ها را در این زمینه می توانید مشاهده کنید.

می خواستم یک سؤال متفاوت از شما بپرسم. مدارس دولتی ما فقط در حد برنامه رسمی حرکت می کنند. اما مدارس خاص، برنامه درسی را به اضافه برنامه هایی که مفید تشخیص می دهند توأمان اجرا می کنند، آیا برای بچه ها وقت آزادی هم در محیط و زمان آموزشی باز گذاشتید؟

سرمنزل برسائیم. تمام تلاش مان این است که اولیا را به صحنه بکشانیم. لذا تلاشمان این است که موضوعاتی را برای اولیا پیش بینی کنیم که کارشناسی شده باشد. این موضوعات را به دست اساتید اهل فن می دهیم. بسیاری از اولیا هم پزشک و مهندس و استاد دانشگاهی هستند به طوری که وقتی نمودار تحصیلی شان را ترسیم می کنیم شاخص بالایی را نشان می دهد. می خواهیم جلسات پربرای داشته باشیم. وقتی از جلسه بیرون می روند، احساس خوبی از مجموعه دارند ضمن اینکه ما نکات اجرایی، را به اولیا گزارش می دهیم و آن ها هم یک احساس خوب و خوشایندی دارند. در جلسات، پدر و مادر را جدا تعریف کردیم. همه این ها تعریف شده است. یکی از برنامه های خوبی که داریم (و در سال ۶۸ بار در مجموع برای هر دسته از بچه ها حداقل ۲ بار) اردوی مشترک است. برای اجرای مشترک، یک بخش با

پدرها اجرا می شود، با پدرها گفتگو می شود، یک بخش بچه ها تنها ورزش می کنند، در یک بخش بچه ها به طور گروهی و در یک بخش با پدرها، مثلاً از استخرهای گروهی استفاده می کنند. حتی در کنار هم غذای روزانه را صرف می کنند. یک محیط شاد را تعریف می کنیم که تعلق خاطر خانواده و والدین را به مجموعه زیاد کند و اگر احیاناً یک روز، پدری در حال انجام مأموریت باشد، خود والدین و بچه ها افسوس می خورند که چرا از این برنامه محروم ماندند.

در خصوص دیدگاه پژوهشی، یک نگاه خیلی جدی در مجموعه وجود دارد و ما برای این بخش، سرمایه گذاری خوبی کردیم. مثلاً آقای کیانی پناه معلم پژوهنده را داریم که معلم پژوهنده کشوری است. وی مقاله و کارهای خوبی در این زمینه ارائه داده و حتی معلمان را در این بخش آموزش می دهد. کار پژوهش در فلان رشته از علم با کار پژوهش در رشته دیگر قطعاً متفاوت است اما کار ساده و زیبایی که در این مجموعه صورت گرفته، این